

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 12P/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619200340
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Pavlisová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2019:7619200340.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňou JUDr. Petrou Pavlisovou, v právnej veci mal. A. S., N.. XX.XX.XXXX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Obec Nálepko, dieťa matky N. S., N.. XX.XX.XXXX, A. N., J.. S. XXX/XX, a otca neuvedeného, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, za účasti Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

N a r i a ě u j e sa u mal. A. S., N.. XX.XX.XXXX, ústavná starostlivosť a maloletá sa na jej výkon umiestňuje do Centra pre deti a rodiny, Hurbanova 42, Košice.

Z a v ä z u j e sa matka N. S., N.. XX.XX.XXXX, prispievať na výživu mal. A. mesačne minimálnym zákonným výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, ktoré výživné je povinná uhrádzať vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny, Hurbanova 42, Košice.

o d ō v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves ako navrhovateľ podal dňa 17.1.2019 na tunajší súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia a následne na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletej A. S., N.. XX.XX.XXXX.

2. Navrhovateľ svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že dňa 9.1.2019 ich Nemocnica s poliklinikou Spišská Nová Ves žiadala o prešetrenie pomerov v rodine maloletej. U maloletej išlo o nezrelé dieťa narodené v 34. gestačnom týždni s nízkou pôrodnou hmotnosťou a so suspektnou achondropláziou a vyžadovalo si ošetrovateľskú starostlivosť. U dieťaťa bolo zahájené genetické vyšetrenie pre podozrenie na achondropláziu. Dieťa si vyžaduje pravidelné kontroly v detskej poradni a vo viacerých odborných ambulanciách. Matka sa o dieťa neinformuje a na výzvy zariadenia nereaguje. Matka má v starostlivosti ešte ďalšie maloleté deti. Mal. N., W. P. V. S., ktorých otcom je Q. S., N.. XX.X.XXXX. Zo vzťahu s T. K., N.. X.X.XXXX, má matka dcéru K. K.. K mal. T. S. otec neuznal otcovstvo. Matka žije v domácnosti u svojej matky V. F., N.. XX.XX.XXXX. Domácnosť tvorí jedna izba a kuchyňa. V spoločnej domácnosti s nimi žije aj druh matky a sestra matky s dvomi deťmi. Celková kultúra a hygiena domácnosti je na nižšej úrovni, v domácnosti nie je voda a chýba sociálne zariadenie, ktoré je vonku. Úrad kontaktoval detskú lekárku, ktorá potvrdila, že dieťa vyžaduje zvýšenú starostlivosť, čo sa týka najmä zavádzania a kŕmenia sondou. Sonda sa musí pravidelne vymieňať, nakoľko hrozí riziko infekcií a v prípade jej zlého zavedenia hrozí aj udusenie dieťaťa. Matka súhlasí s umiestnením dieťaťa do zariadenia, nakoľko mu po zdravotnej stránke nedokáže zabezpečiť starostlivosť a v súčasnosti nie je žiadna vhodná osoba, ktorá by prevzala maloletú do svojej starostlivosti a v jej prirodzenom prostredí je ohrozený jej život a zdravie.

3. Na základe vyššie uvedeného tunajší súd vydal pod sp. zn. 12P/14/2019-6 dňa 17.1.2019 uznesenie, ktorým nariadil neodkladné opatrenie a maloletú A. dočasne zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Košice - Hurbanova, Hurbanova 42, 040 01 Košice, a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Neodkladné opatrenie je vykonateľné jeho vyhotovením, t. j. dňa 17.1.2019.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie dňa 4.3.2019 a v zmysle § 180 CSP pojednával v neprítomnosti matky maloletej, ako aj v neprítomnosti kolízneho opatrovníka maloletej, a to Obce Nálepko, za splnenia zákonných podmienok (riadne vykázané doručenie predvolania a zachovaná lehota na prípravu pojednávania v zmysle § 178 ods. 2 CSP) a vykonal dokazovanie výsluchom zástupcu navrhovateľa za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry v Spišskej Novej Vsi, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a spisom a zistil tento skutkový stav:

5. Z rodného listu maloletej A. S.. N.. XX.XX.XXXX, mal súd preukázané, že jej matkou je N. S., N.. XX.XX.XXXX, a otec nie je uvedený.

6. Zástupca navrhovateľa zotrval na svojom návrhu o zverenie maloletej do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Hurbanova 42, Košice. Uviedol, že matka o maloletú nejaví záujem a preto je vhodné, aby táto bola umiestnená do ústavnej starostlivosti, nakoľko inak by jej život a zdravie mohol byť ohrozený.

7. Zo správy podanej Centrom pre deti a rodiny Košice - Hurbanova, Hurbanova 42, Košice vyplynulo, že mal. A. bola prijatá do ich zariadenia dňa 22.1.2019 na základe vydaného neodkladného opatrenia. Bola umiestnená na špecializovanú skupinu s ošetrovateľskou starostlivosťou. Od jej umiestnenia sa o ňu nikto z príbuzných nezaujímal žiadnou formou. Dňa 6.2.2019 sa v komunitnom centre v Nálepke konala prípadová konferencia, na ktorú sa matka nedostavila. V spolupráci s kolíznou opatrovníčkou matku navštívili v domácnosti. Počas ich návštevy sa matka informovala o zdravotnom stave maloletej a jej celkovom vývine, ale od uvedenej doby už o ňu neprejavila záujem.

8. Zo správy podanej z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica vyplynulo, že matka N. S. má vo svojej starostlivosti štyri maloleté deti. Otcom detí je Q. S., ktorý dňa 27.1.2019 zomrel. Z ďalšieho vzťahu pochádza K. K., N.. XX.X.XXXX, a T. S., N.. XX.X.XXXX, ku ktorej jej otec neuznal otcovstvo, ale na základe mimosúdnej dohody je v jeho osobnej starostlivosti. Dôvodom umiestnenia mal. A.y do Centra pre deti a rodiny Košice bolo to, že dieťa si vyžadovalo ošetrojúcu starostlivosť z dôvodu sondovania maloletej a skutočnosť, že matka o ňu nejavila záujem a súhlasila s jej umiestnením. Genetickým vyšetrením bola u dieťaťa potvrdená diagnóza achondroplázia. Dieťa si vyžaduje pravidelné lekárske kontroly. Matka a ani nikto z príbuzných so zariadením nekomunikuje. Matka žije v domácnosti u svojej matky, kde žije aj matkin druh a sestra matky s dvoma mal. deťmi. Celková kultúra a hygiena sú na nižšej úrovni z dôvodu, že v domácnosti nie je voda a chýba sociálne zariadenie, ktoré sa nachádza vonku. Úroveň materiálneho a hygienického vybavenia domácnosti zodpovedá dlhodobej hmotnej odkázanosti dospelých členov rodiny. Na prípadovej konferencii matka neprejavila záujem o dcéru. Opatera o deti zo strany matky, ktoré má vo svojej starostlivosti je vo väčšom rozsahu vykonávaná starou matkou. Matka bola z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky aj právoplatne odsúdená. Pri návšteve v domácnosti sa matka vyjadrila, že starostlivosť o ďalšie dieťa nevládne aj vzhľadom k tomu, že si vyžaduje zvýšenú zdravotnú starostlivosť.

9. V záverečnej reči navrhovateľ zotrval na svojich písomných vydareniach a navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť u maloletej, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Hurbanova 42, Košice, a zaviazat' matku minimálnym zákonným výživným.

10. Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Spišskej Novej Vsi uviedla, že v čase vstupu do konania navrhovala vypočuť matku maloletej, avšak vzhľadom na vykonané dokazovanie a podané správy už na jej výsluchu netrvá, a keďže matka nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletú, navrhuje nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá je v záujme maloletej.

11. Z pripojeného trestného spisu a z trestného rozkazu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/113/2018-217 zo dňa 25.9.2018, právoplatného dňa 19.12.2018, súd zistil, že matka N. S. bola uznaná vinnou z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona a bol jej

uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov.

12. Zo znaleckého posudku č. 74/2018 vypracovaného znalkyňou z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria na skúmanie duševného stavu matky pre účely trestného konania vo veci 2T/113/2018 súd zistil, že u matky ide o simplexnú osobnosť s ľahko defektnými intelektovými schopnosťami na úrovni ľahkého stupňa (horného pásma) ľahkej mentálnej retardácie, čo jej však nebráni k poskytnutiu potrebnej starostlivosti o deti. Uvedomuje si svoje konanie a chápe jeho zmysel.

13. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

14. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a/ dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b/ rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c/ uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d/ rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

15. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

17. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

18. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

19. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

21. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

22. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa

osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.)

23. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

24. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa § 69 ods. 1 Zákona o rodine, ak potomkovia nemôžu svoju vyživovaciu povinnosť plniť, prechádza táto povinnosť na predkov. vzdialenejší príbuzní majú vyživovaciu povinnosť, len ak ju nemôžu plniť bližší príbuzní.

26. Podľa § 70 Zákona o rodine každý z príbuzných na rovnakom stupni plní vyživovaciu povinnosť v takom rozsahu, aký zodpovedá pomeru jeho schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a k majetkovým pomerom ostatných príbuzných.

27. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 173/2017 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2017 suma alebo úhrn súm 91,06 EUR mesačne, ak ide o zaopatrené neplnoleté dieťa.

28. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa predstavuje čiastku 28,08 € na jedno neplnoleté nezaopatrené dieťa.

29. Podľa § 111 zákona č. 161/2015 Z.z. , Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o

c) o výžive maloletého

l) ústavnej starostlivosti a iných výchovných opatreniach

30. Podľa § 120 ods. 1 CMP, súd rozhoduje rozsudkom vo veciach podľa § 111 písm. b) až d), h) a i), inak rozhoduje vo veci samej uznesením.

31. Podľa § 112 ods. 1 CMP, na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

32. Súd vykonaným dokazovaním dospel jednoznačne k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletej A. S. je v jej záujme. Vzhľadom na nalievavosť úpravy pomerov maloletej tunajší súd vydal dňa 17.1.2019 neodkladné opatrenie, na základe ktorého bola maloletá zverená do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Hurbanova 42, Košice, nakoľko matka a nikto z príbuzných o ňu nejavili záujem a išlo o dieťa nezrelé, narodené v 34. gestačnom týždni s nízkou pôrodnou hmotnosťou a so suspektnou achondropláziou. O žiadosť o spoluprácu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny požiadala Nemocnica s poliklinikou Spišská Nová Ves, a.s. Maloletá si vzhľadom na svoj zdravotný stav vyžaduje zvýšenú pozornosť a sledovanie aj odborným personálom. Matka maloletej má viac maloletých detí, o ktoré sa vo väčšej miere stará práve stará matka. Za zanedbávanie starostlivosti o mal. deti, neplnenie si povinnej školskej dochádzky bola matka aj právoplatne uznaná vinnou k podmienenému trestu odňatia slobody. Matka nie je zamestnaná, rodina matky je v hmotnej núdzi, čomu nasvedčuje aj prostredie v akom žijú. O dieťa sa nedokáže postarať, otec v rodnom liste nie je uvedený a z dokazovania nebol ani zistený. Vzhľadom na tieto okolnosti súd nariadil u maloletej A. ústavnú starostlivosť, ktorá je v jej najlepšom záujme a matku zaviazal minimálnym zákonným výživným, ktoré predstavuje sumu 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa, čo je 28,08 € mesačne. Uvedenú sumu má matka maloletého dieťaťa poukazovať na účet príslušného zariadenia, v ktorom sa bude realizovať ústavná starostlivosť.

33. Súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom, nakoľko okrem rozhodovania o ústavnej starostlivosti, o ktorých veciach podľa § 111 písm. l/ CMP v spojení s § 120 ods. 1 CMP sa má rozhodovať vo veci samej uznesením, rozhodoval aj o úprave vyživovacej povinnosti rodičov k tomuto dieťaťu, o ktorej podľa § 111 písm. c/ CMP v spojení s § 120 ods. 1 CMP vo veci samej sa má rozhodovať rozsudkom. Rozsudok svojím spôsobom ako forma rozhodnutia konzumuje to uznesenie.

34. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

36. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

37. O trovách konania súd v danom konaní nerozhodoval, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol podaný návrh na rozhodovaní o nich, pričom podľa § 57 CMP súd môže o nich v mimosporových konaniach rozhodovať len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
  - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
  - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.